

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 19

Maribor, sobota, dne 6. marca 1937

Leto XII

Vzroki španske tragedije

kmečko vprašanje

»Združena socialistična stranka Katalonije poroča v svojih izveštjih o vzrokih španske tragedije:

Pa tudi tisti deli kmečkega prebivalstva, ki so poskusili ostati v domovini, so bili obsojeni na stradanje in stradajo v od upornikov zasedenem ozemlju še danes. V knjigi, ki smo jo omenili v prejšnjem delu članka, prihaja pisatelj po zelo natančnem računanju do zaključka, da ima 95 odst. malih posestnikov dnevne manj kot eno peseto (poprej okrog Din 5) dohodkov. Temu primerno izgleda tudi položaj poljedelskih delavcev. Znano je, da ti delavci v mnogih pokrajinah stanujejo v revnih na pol podrtih kočah zgrajenih iz ilovice in slame, skupaj z živino. Mezda po 1.50 pesete, po 1 peseto, pa tudi samo 60 centimosov na dan je bila običajna in je, po kratko trajajočem izboljšanju ob nastanku republike, po l. 1933 zopet padla na staro mero.

Demokratska vlada, izvoljena februarja 1936, je začela boj za izboljšanje tega neznosnega položaja malih kmetov in poljskih delavcev ter je deloma dosegla prav dobre uspehe. Tako n. pr. je bilo v pokrajini Caceres med revno kmečko prebivalstvo razdeljenih 70.000 hektarjev, v pokrajini Badajoz pa 120.000 hektarjev zemlje in sicer neposredno predno je izbruhnil upor, čigar cilj je, ukleniti ljudstvo v jarem praktičnega, četudi ne pravnega suženjstva.

Po 19. juliju se je, z vstopom socialistov in komunistov ter pozneje tudi anarhosindikalistov okrepljena vlada s pojačano silo lotila reševanja agrarnega vprašanja. Veleposestva so bila, spričo aktivne udeležbe veleposestnikov v vojni proti ljudstvu, likvidirana, zemlja pa razdeljena med kmete in poljske delavce. V Kataloniji, kjer je bila veleposestniška zemlja večinoma v zakupu, so bile zakupne pogodbe razveljavljene in zemlja izročena zakupnikom v last. Kakšen bo gospodarski in socialni uspeh teh ukrepov bo odvisno od našega političnega dela med kmeti. Vsekakor se je že sedaj posrečilo v provincah Jaen in Ciudad Real povečati površino posevkov za 25 odstotkov, dočim se v provinci Murcia dela na tem, da se poveča površina posevkov za 35 odst.

Najvažnejša naloga vlade je, da to preureditev poljedelstva

izvede in nadzoruje ter prepreči, da bi se eksperimentiralo brez vsakega izgleda na uspeh, pri čemer bi se utegnili zmanjšati množina pridelka in poslabšati njegova kakovost ter bi to imelo kot nadaljnjo posledico, odtujitev kmečkega življa ljudski stvari. Poljedelsko ministrstvo pod vodstvom ministra Uribe je zaposleno s tem, da ustvari osnove za novo obliko španskega poljedelstva. Nameravano je združiti kmete v produktivnih in prodajnih zadrugah, da bi bilo delo posameznika čim bolj donosno. Te zadruge naj bi s posredovanjem posebnih odborov sodelovale s tistimi posestvi, ki jih obdelujejo strokovne organizacije poljskih delavcev. Pri izvedbi teh ukrepov odklanja vlada vsako, tudi najmanjše nasilje. Še pred nedavnim časom je poljedelski minister v svojem govoru v Castellon de la Plana po-

V delavskih zbornicah

komisarijati namesto volitev

V št. 41 z dne 20. februarja 1937 poroča zagrebški »Obzor«, da je minister socialne politike predložil v novem finančnem zakonu te-le amandmane:

I. Na znanje se sprejema in odobrava rešitev ministra socialne politike in narodnega zdravlja o postavitvi komisarijev v delavskih zbornicah.

II. Pooblašča se minister socialne politike, da sme brez ozira na določbe § 36 zakona o varstvu delav-

IV. Minister socialne politike se pooblašča: 1. da sme izpremeniti naredbo o posredovanju dela; 2. da sme

izpremeniti službeno pragmatiko nameščencev posredovalnice dela; 3. da sme izdati naredbo z zakonsko

Pooblašča se minister socialne politike: 4. da sme pobirati od nameščencev in delavcev kakor tudi drugih dr-

VI. Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

je dolžan, da svoje proračune in zaključne račune predlaga predhodno v odobritev ministru socialne politike.

Politični zakoni pridejo, kdaj in kakšni bodo, se še ne ve

Notranji minister dr. Korošec je v narodni skupščini ponovil svoj eks-poze, ki ga je predložil finančnemu odboru, v splošni debati o proračunu.

Proračun notranjega ministra za 1937-38 znaša Din 538.277.603, to je Din 20.993.086 več kakor prejšnje leto. Večje stroške povzroča zlasti skrbstvo za javno varnost. Pri tem se je skliceval na teror iz inozemstva in komunistično delovanje ter v ilustracijo navajal dejstva, da poslanci niso mogli dvomiti o nevažnosti.

Izrazil se je, da so bile občinske volitve lani merilo politične moči. Pri tem je povdaril, da je bilo zadržanje ogromne večine političnih upravnih organov za pohvalo. Organi, ki so prekršili zakon, bodo pozvani na odgovor.

Volitve v mestne občine utegnejo biti že letos. (Po kakšnem zakonu, ali po sedanjem ali po kakšnem novem, ni rekel. Op. ur.)

Opozicija nam očita, da smo obljubili politične zakone, to je, o tisku, o društvih in shodih ter o volitvah poslancev. Lani Stojadinovičeva vlada v senatu ni imela večine. Dobil je sicer pooblastilo, da uveljavi nove zakone, toda ozirati bi se morala na večino v senatu, ki je bila proti vladi. Sedaj se je senat pre-

novil, da vlada jamči vsakemu kmetu posest njegove zemlje in to, kar si sam pridelava. Nadalje pa bo vlada skrbel za to, da bodo poljedelci svoje proizvode lahko tudi za primerno ceno prodali.

Najvažnejša naloga poljedelstva v tem času je, povišati proizvodnjo in s tem zagotoviti prehrano ter zmagati nad fašizmom.

Zgodovina uči, da je nasilno poseganje v razvoj kmečkega gospodar-

ceva izpremeniti teritorialno pristojnost pedinih delavskih zbornic.

III. Po § 67. zakona o zaščiti delavcev se doda novi § 67a, ki glasi:

1. Pooblašča se minister socialne politike, da sme po poteku mandatov članov delavskih zbornic odgoditi izvršitev volitev in imenovati bodisi nove člane ali pa komisarije.

2. V primeru imenovanja novih članov izvrši minister to po predlogu

»Slovenec« o tem ničesar ne ve, pač pa zagrebški »Obzor«.

dotičnega bana, oziroma upravnika Bečgrada, in po zaslišanju delavskih in nameščenskih organizacij.

3. Imenovana skupščina ima iste pravice kakor izvoljena.

4. Kadar vrši komisar samoupravne dolžnosti, ima iste pravice kakor samouprava.

5. Minister sme porabiti ta paragraf tudi ob času trajanja mandatov izvoljene skupščine.

veljavo o tovarenju in raztovorjenju v pomorskih in rečnih pristaniščih.

5. da sme z naredbo urediti delovne pogoje kmetijskih delavcev; 6. da sme uvesti delavsko legitimacijo.

V. Pooblašča se minister socialne politike, da z vsemi prejemki glob ustanovi sklad za izboljšanje službe v inspekciji dela.

Tudi v Borzah dela odloča samo minister

Nov socialni davek za delavstvo

Enodnevna mezda oz. plača za centralni fond za podpiranje pomoči potrebnih

žavljanov, razen od kmetov, tritoti del letnih prejemkov v korist nezaposlenih delavcev, neoskrbljene dece in starčkov;

v odobritev ministru socialne politike.

izpremeniti službeno pragmatiko nameščencev posredovalnice dela; 3. da sme izdati naredbo z zakonsko

veljavo o tovarenju in raztovorjenju v pomorskih in rečnih pristaniščih.

5. da sme z naredbo urediti delovne pogoje kmetijskih delavcev;

6. da sme uvesti delavsko legitimacijo.

V. Pooblašča se minister socialne politike, da z vsemi prejemki glob ustanovi sklad za izboljšanje službe v inspekciji dela.

5. da sme z naredbo urediti delovne pogoje kmetijskih delavcev;

6. da sme uvesti delavsko legitimacijo.

V. Pooblašča se minister socialne politike, da z vsemi prejemki glob ustanovi sklad za izboljšanje službe v inspekciji dela.

5. da sme z naredbo urediti delovne pogoje kmetijskih delavcev;

6. da sme uvesti delavsko legitimacijo.

V. Pooblašča se minister socialne politike, da z vsemi prejemki glob ustanovi sklad za izboljšanje službe v inspekciji dela.

Italijanski fašizem v tekmi oboroževanja

Osem milijonov vojakov pripravljenih

Italijanski veliki fašistični svet je imel v pondeljek sejo. Svet je v glavnem razpravljal o vojaški pripravljenosti Italije, sklicujoč se na oboroževanje drugih dežel. Vojaki morajo biti vsi državljani od 18. do 57. leta. Tako, da znaša italijanska oborožena sila osem milijonov mož.

Svet je povdaril tudi solidarnost s Francoskom v španski vojni ter sprejel zanj poseben pozdrav ter več resolucij. Najlepša je bila resolucija, ki pravi, da hoče Italija živeti z vsemi državami v miru, ki bodo pokazale dobro voljo.

Poljski fašizem se hoče utrditi

vsedrjavna stranka

Sedanji poljski režim je pooblastil polkovnika Koca, da osnuje »državno« politično stranko po načelu voditeljev. Ime bo tej stranki »Tabor nacionalne edinosti«. Stranka se bo delila v dve sekciji, in sicer v meščansko in kmetijsko. Če pojde, dobi Poljska s to stranko tudi formalno fašizem.

Neutrlnost Švice nedotakljiva

tudi za Nemčijo, pravi Hitler

Hitler je izjavil prejšnjemu švicarskemu zveznemu svetniku Schulthessu, da je obstoj Švice evropska potreba. Kot dobra soseda se bo z njo tudi Nemčija lojalno sporazumevala v vseh stvareh; Nemčija hoče neutrlnost Švice in nje nedotakljivost spoštovati. Še nikdar nisem dal povoda, da bi se mogla stvar drugače razumeti. — Ali ne bi bila mogoča taka lojalnost in nedotakljivost med seboj med vsemi državami?

(Konec.)

Madrid - španski Verdun

Toledo na jugu od Madrida — Oviedo v Asturiji v vladinih rokah

Boji v Španiji trajajo z nezmanjšano silo dalje. Vedno bolj pa se čuti aktivnost vladine vojske in to skoro na vseh frontah.

Pred Madridom so operacije v zastoju, Franco ne more naprej, vladina vojska pa se omejuje na obrambo.

Težišče bojev za Madrid je še vedno južno od Madrida, ob reki Jarami. Boji trajajo že več tednov. Njihov cilj je cesta Madrid—Valencija. Dolej se Franco ni mogel polastiti te važne prometne žile. Na vsak njegov napad sledi protinapad vladinih čet. Zlasti važen je zlom nacistične ofenzive proti Morato de Tahuna.

Med tem pa se je pričela razvijati ofenziva republikanskih čet večjega obsega v boku nacistične fronte

proti Toledu in Talaveri de la Reina ob reki Tajo.

Dne 2. in 3. marca se je republikanskim četam posrečilo, da so obkolile mesto Toledo in vdrle v en del mesta.

Padec Toleda pomeni za nacistično silno bolečo izgubo in povečano nevarnost za njihove položaje pred Madridom in ob Jarami.

Sedaj se vodijo boji ob reki Tajo za prehode na desni breg, zlasti ob Talaveri de la Reina. Tu se stekajo vse prometne žile v smeri proti Madridu.

Oviedo je v vladinih rokah,

le na razmeroma majhnem prostoru se še branijo nacisti, ki so pa od zaledja popolnoma odrezani. Oviedo je bil prava trdnjava, za nacistično vojsko zlasti radi tega, ker je bila tu velikanska tovarna municije, ki je sedaj v razvalinah. V bojih za to mesto je padlo na tisoče ljudi na obeh straneh.

Ko bodo operacije vladinih čet v Oviedu končane, je treba računati, da bodo sproščene sile nastopile ofenzivo proti jugu v pokrajino Leon.

Uspeh zaznamujejo vladine čete v bojih vzhodno od Malage, kjer so zavzele mesto Orhiva in ogrožajo nacistično boko.

Poizkus nacistov z ofenzivo na aragonski fronti pri Teruelu in v smeri proti Port al Rybio ni prinesel uspehov.

Madrid je španski Verdun

pravi neki nemški vojaški strokovnjak v svoji razpravi v berlinskem vojaškem listu. Pred Verdunom se je zlomila moč Nemcev v svetovni vojni, pred Madridom pa si bo poveljnik Franco svoje kosti — ako ga ne reši inozemska podpora.

Zato se ni čuditi, ako čujemo, da se Nemčija in Italija

upirata izvajanju mednarodne kontrole

o nevmešavanju, ki bi morala pričeti 6. marca, pa bo najbrž za tri tedne odložena.

Patronat Francove vojske

Neki listi so te dni poročali, da je Francova vojska vzklicala Madono za svojo zaščitnico. List pravi, da to pač ni v redu. Franco je prostozidar, njegova vojska pa vrši strašna grozodejstva po svojih legionarjih in črnih mohamedancih.

Nacisti ubili jezuita

V Sevilli so nacisti ubili bivšega ministra v vladi klerofašista Gil Roblesa, Gimaneza Fernandez. Ubiti je bil jezuit in eden izmed stebrov katoliške stranke.

Laži iz Španije o Zamori

General Franco je javljal iz Burgoza, da je prejšnji predsednik španske republike Alcalá Zamora, katerega sinovi se bore v vojski ljudske vlade, izjavil za njegovega pristaša ter da se namerava vrniti iz Pariza v Francove vrste. Na to laž je izjavil Zamora, da je dalje pristaš ustavne republikanske legalnosti ter odklanja državljansko vojno.

Madrid bo padel 2. marca

je napovedal »Slovenec« in njemu sorodni listi, koncem februarja, verujoč v radijske napovedi popolnoma nezmožnega generala Quijpa de Llano. 2. marec je za nami, proroški general pa molči in z njim tudi »Slovenec«.

Doma in po svetu

Narodna skupščina. Minuli teden je narodna skupščina odobrila proračun načelno. Sedanja narodna skupščina je seveda povsem drugačna, kakor so bile skupščine ali parlamenti, ki so bili izvoljeni na podlagi demokratične volilne pravice. V parlamentih nastajajo običajno, in je v demokraciji, v demokraciji volitvah prihajali v parlamente med drugimi res dobri in stvarni govorniki, katerih mnenje je morala vpoštevati tudi večina. Zakaj proti pametni politiki, pred jasnimi pametnim razlogom in predlogi kapitulira tudi vsaka demokratična večina, dočim se to v osebnih in psiholoških diktaturah ne godi. V takih razmerah nivo parlamentarizma pada, kar je nedvomno slabo z ozirom na razvoj, ki zahteva, da se v parlamentarizmu zberejo najboljše moči iz naroda, ki so res demokratične, da vodijo razvojno tendenco po pravi poti do popolne demokratične samouprave najduhovitejših elementov v državi.

Proti cenzuri in zakonu o zaščiti države sta govorila v narodni skupščini poslance Voja Lazić in dr. Vasa Vojanović, prvi tudi za odpravo zakona o zaščiti države.

Po govoru notranjega ministra so nekateri opozicijski poslanci sklenili, da ga vprašajo, kaj misli o okrožnici, ki jo je pred občinskimi volitvami izdala ljubljanska železniška direkcija.

Da se v bodoče ne bo nihče več motil. Pred občinskimi volitvami se je s strani JRZ kaj rado povdarjalo, da pri občinskih volitvah odločajo gospodarski, ne pa politični interesi. V mnogih občinah so se, dosledno tem parolam, pojavile takozvane »gospodarske liste«, zlasti se je to zgodilo v krajih, kjer JRZ ni bila popolnoma sigurna, da bo dobila večino. Z naše strani se je že večkrat povdarjalo, da je agitacija za gospodarske liste ali navadna prevara, ali pa neumnost. Sedaj je sam notranji minister dr. Korošec razpršil posled-

nje dvome o pomenu občinskih volitev, ko je v svoji izjavi v proračunski debati dejal: »Občinske volitve lani so bile merilo politične moči.« — Te besede naj si zapomnijo vsi tisti, ki so bili doslej mogoče v dvomu glede pomena, ki pritiče občinskim volitvam.

Mrtvi so dobivali invalidnino. Kakšno muko mučijo naši invalidi, da bi dobili to, kar bi jim hvaležna domovina morala dati, je bilo vidno. Med tem ko resnični invalidi trpe pomanjkanje, so v Beogradu leta in leta izplačevali invalidnino — mrtvim invalidom. Prevaro v škodo državne blagajne je vršilo kakšnih 60 oseb, velikih in malih po položaju, njim na čelu neki Jovan Lakičević. Skupno so si ti ljudje prilastili okroglo 20 milijonov dinarjev. Sedaj stoji pred sodiščem. Obtožnica obsega 200 s strojem pisanih strani.

Pekovski pomočniki v Banjaluki stavkajo, ker mojstri nočejo pristati na uvedbo osemurnika in ukinitve nočnega dela.

Jugoslavija je v dobrih odnosih z vsemi velesilami in vsemi sosedi je izjavil zunanji minister dr. Stojadi-

novič v debati o proračunu, dne 4. marca 1937.

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Italijo. Trgovinska pogodba, ki je bila sklenjena konec septembra 1936 poteče dne 31. marca t. l. Zaradi tega se početkom marca meseca prično po italijanskih vesteh pogajanja za obnovev oziroma podaljšanje pogodbe.

Tihotapstvo s pomočjo letal je uganjala mednarodna družba tihotapcev na zemunskem letališču. Zaprli so 18 oseb. Enega so zajeli z letalom vred.

Zopet obsodbe v Avstriji. Zaradi veleizdaje je bilo obtoženih 12 nameščencev zveznih železnic, ker so širili »komunistične« letake, ki so jih spravili čez mejo v Avstrijo. V Gradcu so bili obsojeni: trije do dveh in pol let, sedem tri do štiri mesece ječe in le dva sta bila oproščena. V Leobnu pa je sodišče obsodilo šest »komunistov« iz Knittelfelda zaradi tajnih organizacij in veleizdaje po 12 in 15 mesecev ječe.

Svoboda v Nemčiji. Berlinska policija je odredila, da morajo vsi hišni posestniki oddati na policiji po en duplikat ključev svojih hišnih vrat. Policiji je s tem omogočeno priti v vsako hišo kadar hoče.

Zeniti bi se morali. Mussolini je zapovedal, da se morajo vsi moški Italijani oženiti, sicer bodo izgubili redovno službo. Mož, ki ni oženjen v Italiji sploh ne bo mogel vršiti nobene javne službe in bo tudi sicer zapostavljen.

Značilno poročanje v tisku. Odkar je na Francoskem Blumova vlada na krmilu naša publicistika ne črpa vesti po glasilu Blumove vlade »Populaire«, marveč rajši po reakcionarnem časopisju, dasi zagovarja in objašnjuje politiko režima njega glavno glasilo. Če se pa že zgotdi, da listi kaj poročajo, zamolče ime lista ter samo citirajo vsebino. Tako je »Populaire« objavil članek o Avstriji, v katerem zaključuje, da je rešitev Avstrije samo v demokraciji. Dne 2. marca t. l. je zagrebški »Moränenblatt« citiral odlomek tega članka, ni pa navedel, da tako piše »Populaire«, marveč je le rekel, da tako piše list najskrajneje levice. V tem je sistem sovražnosti napram Blumovi vladi, ker tisk sicer običajno navaja vse reakcionarne vire.

Ruše

Občni zbor podružnice »Splošne delavske zveze Jugoslavije« bo v soboto, dne 6. marca s pričetkom ob 7. uri zvečer v gostilni Magdič. Člani in vsi, ki hočete pristopiti, pridite!

Zborovanje lesnih delavcev bo v nedeljo, dne 7. marca s pričetkom ob 9. uri dop. v gostilni pri Magdiču! Delavci, pridite, pristopite v organizacijo, da bomo lahko začeli uspešen boj za večji kos kruha!

Sv. Jedert nad Laškim

Rudarsko zborovanje bo v nedeljo, dne 7. marca ob 11. uri dopoldne. Zborovanje sklicuje ZRJ, govoril bo s. Eržen iz Maribora. Rudarji, pridite!

Rijavec Vladimir:

MATI

Prazno pločevinasto vedro so pozabili pred njegovimi vrati. Spodtaknil se je vanje, polglasno zaklel, otipal ključavnico, odklenil in odprl. V nos mu je udaril vonj po opranem, šele napol posušenem podu.

»Moj sosed?« je vprašal tedaj glas izza priprtih vrat.

Andrej ni odgovoril.

»Pridi k meni! — Hočeš?«

Bolj iz radovednosti kot z željo, je vstopil v njeno sobo. — Pogrnila je mizo, postavila nanjo krožnik s par kosi potice in mesom ter steklenico vina.

»Vsedi se!«

»Kaj bi pri tebi? — Nisi več mlada — in jaz nimam denarja —«

»Ni treba. — Pusti danes to! — Velika noč je. Nočem biti sama! — Ostanil!«

Ostal je. Večerja in vino sta ga udobrovoljila. Gorela so mu lica in prijetno se je počutil. — Njeni po-

gledi so ležali na njem, kot da mu hočejo prodrati in pogledati v dušo. Niti najmanj mu niso bili nevšečni, — tople, prijazne in sočutne jih je občutil in nekaj ga je sililo, da bi tej ženi, ki jo je danes prvokrat srečal, a se mu je zdelo, da jo vendarle od nekje pozna, pripovedoval o sebi, o skrbeh in željah, ki jih ima in ki ga težijo.

»Najdenček sem,« ji je potožil.

Zmedla se je malo, lica so ji lahko pobledela, — a začudila se ni. Obrnila se je proč — in ko ji je spet pogledal v obraz, je opazil, da so se gube na njenem čelu zostrile.

»Pred šestnajstimi leti so me našli na pragu te hiše. Listek z mojim imenom je bil pripet na krpah, v katere sem bil zavrit in krog vratu sem imel to-le, glej!«

Odpel si je ovratnik in izvlekel izpod srajce droben srebrn križec, obešen na navadnem traku.

To mi je edini spomin na mater,« je rekel in ga poljubil.

»Ostal si v hiši, kjer so te našli...«

»Da, ostal sem... Moji hranitelji so se pred leti odselili, — jaz sem ostal. Zaradi matere sem ostal. — Če je še živa, se bo gotovo spomnila, kje me je pustila — in vrnila se bo!«

»Mogoče se bo res vrnila,« je pristavila kot brez misli. — »Bi rad, da bi se vrnila? — In kaj bi ji dal, če bi se vrnila?« je vprašala živahnjeje.

»Vse!... Poglej!«

Stisnil je pesti in skrčil roke v komolcih, da so pokali rokavi nad mišičavimi vzboklinami, ki so nastale.

»Vse bi ji dal! Svoje roke, svojo moč, svoje življenje!... Saj to je tudi vse, kar imam, — a mislim, da bi bilo dovolj za naju oba.«

»Pripoveduj še!«, so se ji zaiskrile oči. Nasmehnila se je in gube na čelu so ji izginile.

Pripovedoval ji je; vsedla se je bliže k njemu, ga poslušala — in mislila nase. — Kako lepo bi bilo, da ni preteklosti!

Osemnajst let je imela takrat. Najmlajša je bila v družini in nobeden jo ni silil do tedaj k delu. Potepla se je po gozdu in stikala za ptičjimi gnezdi; dražila pse skozi ograjo,

da so se kot divji zaganjali proti njej; podila po cesti gosi, ki so prestrašene gagale ter dvigale s perotni prah, da je mimoidočim izgledalo kot bi se jim bližal bel, grmeč in nič dobrega obetajoč oblak. — Ali tisto jesen se je vse to, kot odrezano, končalo.

Polje je slabo obrodilo, trpeli so pomanjkanje, poslali so jo služiti. — Še nikdar ni bila pri tujih ljudeh, — ni se jih mogla privaditi. Neprijazni so ji bili. Pri delu se ni znašla.

»Za nič nisi!«, se je jezil nanjo gospodar, hlapci in dekleta pa so se ji smejali in jo oponašali. »Kaj sploh znaš?«

»Krave bi pasla,« je poprosila s tihim upanjem, da ji bo ustregel in da se bo tako izognila vsem neprijaznim pogledom domačih.

Od tedaj je bila po cele dneve sama z živino sredi pašnikov na polju Svete gore. Igrala se je s cvetjem in mislila na dom, ki je bil daleč, da ni moglo do njega prodrati zvonjenje svetogorskih zvonov in da ga ni mogla doseči s svojimi pogledi.

(Dalje prihodnjic.)

Pregled svetovnih dogodkov

od 11. do 18. februarja 1937.

15. februarja: Finska: Pri volitvah predsednika republike na Finskem je zmagal dosedanji ministrski predsednik Kallio nad dosedanjim I. 1931 od fašističnega gibanja Lapponcev vsiljenim predsednikom Svinhufwudom.

Mala antanta (Čehoslovaška, Jugoslavija in Rumunija): V Dubrovniku se je sestal gospodarski svet Male antante. Izmenjava blaga med državami Male antante se je v preteklem letu povečala. V svrhu čim živahnejšega gospodarskega sodelovanja nameravajo prizadete države ustanoviti centralni gospodarski urad. Gospodarski svet je izdelal načrt za gospodarsko leto 1937.

Balkanska zveza (Jugoslavija, Rumunija, Turčija, Grčija): Svet Balkanske zveze zaseda v Atenah. Časopisje povdarja, da Balkanska zveza še nikoli ni bila tako trdna, kot sedaj, ko je bil sklenjen bolgarsko-jugoslovanski prijateljski pakt. Na posvetu je bilo govora o vprašanju Sredozemskega morja in storjen sklep, da se bodo slični posveti vršili dvakrat letno.

16. februarja: Odbor za nevmešavanje: Odbor za nevmešavanje pritrdi priporočilo pododbora in vzame na znanje predložene izjave zastopnikov vlad Anglije, Belgije, Čehoslovaške, Francije, Nemčije, Italije, Švedske in Sovjetske Rusije, ki so jih podali pred kratkim na nekem skupnem posvetu, da imenovane države raztegnejo pakt o nevmešavanju, ki stopi v veljavo v noči od 20. na 21. februar, na novačenje, prevoz in pošiljanje dobrovoljcev, ki niso španske

narodnosti. O ukrepah, ki so bili podzvati s tem v zvezi je treba čimprej sporočiti podrobno odboru za nevmešavanje. Od 21.-22. februarja dalje se odobri nadzorni sistem s pridržkom dokončne ureditve vseh še nerešenih vprašanj. Načrt o izvajanju nadzorstva pa naj stopi v veljavo v noči od 6. na 7. marca.

17. februar: Predsedstvo Mednarodne strokovne zveze: Redna seja MSZ v Parizu. Letošnja odborova seja se bo vršila letos od 30. junija do 4. julija v Budimpešti.

Mednarodna strokovna zveza in Socialistična delavska internacionala (Španija): Skupna seja predsedstev MSZ in SDI sklene na nujno prošnjo španskih sodruživ sklicanje velike mednarodne konference v Londonu v času od 10. do 11. marca. Obe internacionali protestirata proti uporabljanju velikih italijanskih vojaških edinic pri zavzetju Malage in molku vlad, kakor tudi odbora za nevmešavanje v Londonu.

18. februarja: Anglija (Oboroževanje, kolektivna varnost): V zvezi z odobritvijo vojnega kredita za prihodnjih pet let v znesku 1500 milijonov funt-sterlingov je govoril ministrski predsednik Baldwin, ki je označil skupno varnost kot sistem »zbrati na eni strani tako silo, da se noben napadalec ne upa napasti. To bi bil slučaj, ako bi bilo Društvo narodov v resnici svetovna zveza narodov.« Demokracije ni mogoče vzdržati brez žrtev. Napočil je čas, ko je treba žrtve doprinesiti. Mnenja sem, da je mogoče demokracijo ohraniti in da bo to, kar sedaj delamo, imelo ta učinek. Ta žrtev se zato gotovo izplača.

Naši v Franciji

Pismo rudarja svojcem v Jugoslaviji.

... Blum je socialist, zato ga sovražijo: buržuazija in njeni zavezniki fašisti. Dolžnost vsakega delavca je, da podpre vlado ljudske fronte, vlado Bluma, kajti, če bomo to vlado izgubili, bo tekla kri, kot v Španiji. — Vsak zavežen socialist mora vzgajati tudi svoje otroke v duhu socializma.

Življenje pri nas v Franciji se je zelo spremenilo. Delavci imamo vsako leto 14 dni plačanega dopusta, delamo pa samo 40 ur na teden (v tujini še manj). Dobrote skrajšanega delovnika uživajo tudi vsi ostali delavci, zaposleni v industriji, pa tudi na kmetih. Res je, da so se živila podražila za okroglo 40 odst., ker pa se je tudi plača izboljšala, se lepši in lažje živi kot poprej, pod Lavalovim režimom.

Pred desetimi leti sem jo kar na slepo mahnil v Francijo, pa sem sedaj res zadovoljen. Ako le moreš, pridi tudi ti za menoj, pa če ne drugače, zaenkrat kot kmečki delavec.

V naši okolici nas je veliko Slovencev. Pri tukajšnji strokovni organizaciji nas je 123. V šestih nasebilih, ki leže na ozemlju, velikem kot od Trbovelj do Celja nas je organiziranih preko 600.

V Španiji se bori tudi okrog 300 do 400 Slovencev, večini so šli tja iz Francije. Precej jih je padlo za svobodo in demokracijo.

Letos nas bo v času počitnic prišlo precej Slovencev na obisk v Jugoslavijo. **Jernej.**

Mežica

Občni zbor »Vzajemnosti« bo v nedeljo, dne 7. marca t. l. v zgradbi prostorih g. Toifa v Mežici s pričetkom ob 3. uri popoldne. Člani in somišljeniki, pridite!

Za »Delavsko Politiko«

Combelle, dne 28. febr. 1937.

Dragi sodruži!

Smo dobro organizirani in želimo čitati naš list. Da boste imeli manj stroškov s pošiljanjem, začnite dostavljati zaenkrat po 11 števil »Delavske Politike« na moj naslov in mojo odgovornost. Naročnino bomo poravnali vsakih šest mesecev v naprej. Živela delavska solidarnost! Živel s. Blum!

T. K.

Taki so naši delavci v novi Franciji.

IZJAVA

Podpisani Požgan Mihael, tekstilni delavec v Studencih pri Mariboru obzalam, da sem o Vidoviču Stanku, strokovnem tajniku v Mariboru, razširjal neresnične vesti o priliki stavke tekstilnega delavstva.

Vse te govornice so izmišljene in neresnične. Izjavljam, da Vidoviču Stanku ne morem očitati ničesar nekorektnega in nečastnega ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Maribor, dne 3. marca 1937.

Požgan Mihael.

NOGAVICE:

svilene
od Din 11— naprej
flor
od Din 12— naprej
moške
od Din 3 50 naprej

Tudi litijsko delavstvo se zanima za socialno zakonodajo

Mnogobrojen obisk pri predavanju

Nezavednost je kriva neuspehov delavskega gibanja, podlaga nezavednosti je pa nezaupanje. Delavstvo, ki niti ne pozna svojih pravic in položaja, je prerado nasede vsem mogočim obljubam, kot se je to zgodilo ob priliki volitev obratnih zaupnikov v predilnici. Nasprotno pa so lesni delavci odrezali jako dobro. Med lesnimi delavci je tudi vznikla želja, da je treba v Litiji čimprej prirediti predavanje o socialni zakonodaji, delavskih zaupnikih, strokovni organizaciji in delavskem tisku. Predavanje so organizirali skupno s tekstilci.

Pred nabito polno dvorano pri Slibarju sta v nedeljo, dne 28. februarja predavala ss. dr. Reisman in Eržen.

Njuna izvajanja je delavstvo sprejelo z velikim odobravanjem. Posebno razveseljiv je uspeh predavanja, ker se je priglasilo

28 novih naročnikov,

ki so seveda tudi obljubili, da bodo vestno izpolnjevali svojo dolžnost in s tem tudi podpirali poverjenika »Delavske Politike«, s. Zupana, v njegovem požrtvovalnem delu.

Predavanje je otvoril in vodil agilen lesni delavec s. Žuzek France, ki kljub temu, da je zaposlen izven Litije, smatra za svojo dolžnost, da pomaga litijskim tovarišem v organizaciji in agitaciji. Tako je prav!

Delavski pravni svetovalec

Brezposelna počpora (Sv. Lovrenc na Poh.).

Vprašanje: Bil sem brez posla od 24. decembra 1936 do 15. januarja 1937. Ker sem bil v zadnjih 2 letih nepretrgoma zavarovan, sem se obrnil na borzo dela za brezposelno podporo in sem jo enkrat tudi dobil, drugič pa so mi jo odklonili, češ, da sem med tem že dobil zaposlitev. Ali bi imel pravico še do nadaljnje podpore?

Odgovor: Take pravice nimate, ker lahko brezposelno podporo dobivate v smislu zakonitih predpisov le, dokler ste brez dela. Pokojnina pri Bratovski skladnici (Sevnica).

Vprašanje: Moja žena je bila 17 let zavarovana pri Bratovski skladnici. Rudnik, pri katerem je bila zaposlena, jo je odpustil iz službe, ali ima pravico do pokojnine?

Odgovor: Članom Bratovskih skladnic pristojni pravica do pokojnine brez dokazov o onemoglosti le, če so dovršili 35 let vstevnega polnopravnega članstva in najmanj 60

let starosti. Drugače pa imajo pravico do pokojnine le, če po 10 letih polnopravnega članstva trajno onemorejo zbog bolezni, starosti ali drugih hib. Sam odpust iz službe še ne upravičuje do pokojnine.

VZAJEMNOST

Maribor

Delavski oder »Vzajemnosti« v Mariboru vprizori v soboto, dne 13. marca ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 14. marca ob 4. uri popoldne v dvorani Delavske zbornice, Sodna ul. 9-II vaško šalo »Vozel«. Vabljeni sodruži vseh sorodnih organizacij, da nam pripomorejo k gnotnemu kakor tudi moralnemu uspehu.

Liboje

»Vzajemnost« ima v nedeljo, dne 7. marca ob 9. uri v dvorani Sonenberg 1. redni občni zbor. Člani in članice, somišljeniki, pridite!

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremočljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih
nepremočljivo
sukno izdelujemo po
patentu št. 7644/31.

Vsakdo, kdor je pri
nas enkrat kupil
je postal naš stalni
odjemalec!

TIVAR-HUBERTUSI
iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR-OBLEKE

KARO

ČEVLI ZA POMLAD

damski od Din 122'- naprej
moški od Din 128'- naprej